

אור הנר

עזר: נדיה אטון

דבר העזר

"עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר"

נמצאים אנו בפרשת נח. בפרשתנו הקב"ה מצווה את נח לבנות תיבה, בטענה שהולך להגיע מבול שימחק את כל העולם, מלבד נח - שעליו אמר הקב"ה "כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה" - בניו ונשותיהם.

ונשאלת השאלה: כיצד משפחתו של נח אמורה לשרוד את המבול? על ידי התיבה. בורא עולם מצווה את נח לבנות תיבה: "עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר, קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתֵּבָה. וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר" (בראשית ו, יד), והתורה אף כותבת את מידתה המדויקת ואת העיצוב האדריכלי הפנימי.

אומנם, שהתיבה, חזקה וחסונה ככל שתהיה, אך בוודאי שאינה מסוגלת לשרוד את המבול באופן טבעי. המבול הרי מחה את היקום לחלוטין, וכפי שכותב רש"י: "אף שלושה טפחים של עומק המחרשה נימוחו וניטשטשו" (בראשית ו, יג). וכי רק את התיבה המבול אינו מסוגל למחות? ואם כן קשה מה תעזור התיבה שבונה נח אם כל העולם הולך להימחק?

על שאלה זו ענה במתק שפתיו הרב משה שיינפלד שליט"א: כשנח בנה את התיבה, הוא ידע בבירור, שלא התיבה לכשעצמה היא זו שתציל אותו, אלא רצון האלוקים בלבד. רצון הבורא זהו "קרש ההצלה" היחיד, המסוגל להציל את האדם מפני המבול, דור דור והמבול שלו.

לכן מדגישה התורה בסיום בניית התיבה: "וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים, כֹּן עָשָׂה" (בראשית ו, כב). כשנח בנה את התיבה, הוא לא חשב היכן למקם את הבורג כדי שהתיבה תחזיק מעמד טוב יותר, אלא איך לקיים את רצון ה' במלואו.

כשהקב"ה מצווה אותנו ציוויים מעין אלו, רשאים אנו להתעלם משיקולים אנושיים ומסימני שאלה. נח עשה ככל אשר ציווה אותו הבורא, וזה מה שהציל את חייו.

כיוצא בזה, התורה מספרת על תיבה נוספת שהצילה את האנושות - תיבת משה. פרעה גזר "כל הבן היילוד היאורה תשליכוהו", וכשמשה נולד, אחותו הניחה אותו בתוך תיבה - "וַתִּתֵּן לוֹ תֵּבַת גָּמָא, וַתַּחְמֶרָה בַּחֲמֹר

וּבְזָפֶת, וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד, וַתִּשֶׂם בְּסוּף עַל שְׁפַת הַיָּאֹר" (שמות ב, ג).

מה חשבה מרים?

וכי פעולה זו אמורה להציל את משה?

אולי תניני היאור יטרפוהו?

ואולי ימות חלילה מהתייבשות בחום המצרי?

מן הסתם בצבצו למרים סימני שאלה אלו, אולם היא הרשתה לעצמה להתעלם מהם ולחשוב מה רצונו של הבורא כעת, מה אני יכולה לעשות עכשיו, ברגע נתון זה.

היא עשתה מה שמוטל עליה - השתדלות. היה ברור לה, שבזמן שהיא עושה את מקסימום המאמצים שלה, בורא עולם יעשה

את שלו ולכן: "וַתִּתַּצֵּב אֶחָתוֹ מִרְחֶק, לִדְעָה מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ" (ד). היא התייצבה והמתינה לשלב הבא, לשלב בו היא יודעת שהעניינים מחוץ לשליטתה.

את המשך הסיפור כולנו מכירים - משה, אבי הנבואה, ניצל "בזכות" התיבה הקטנה ששטה על המים.

על האדם לעשות את מה שמוטל עליו, ורצונו של הבורא הוא זה שיחרוץ את הגורל. מי יודע מכמה "מבולים" היינו יכולים להינצל, לו היינו בונים לעצמינו תיבות.

מעשה באב למשפחה ברוכת ילדים שפרנסתו היתה דחוקה.

הוא ביקש את עזרת הממסד לקבל דירה מחברת 'עמידר' כי לרש אין כל, וקיווה מאוד שיאשרו את בקשתו. הוא היה אדם מסורתי

יוס'ו' ב' מר חשון תשפ"ו

כניסת שבת: 17:41

יציאת שבת: 18:31

רבינו תם: 19:09

הזמנים לפי אופק באר שבע

פרשת נח

וחברו יעץ לו לקבל את ברכתו של האדמו"ר מגור שבאותם ימים התגורר בטבריה. הדרך מתל אביב לטבריה היתה אז ארוכה ומעייפת, אך בצר לו החליט לנסוע. כאשר הגיע, ברך אותו האדמו"ר בברכה והצלחה ואף העניק לו תפוח.

מאוכזב עשה את דרכו חזרה לביתו. 'בשביל זה נסעתי את כל הדרך במשך יום שלם? כדי לקבל תפוח?!' זעק לחברו בטלפון.

'תבין, בתפוח יש סודות גדולים, הוא נקרא בזוהר הקדוש 'חקל תפוחין קדישין', שם ה' מרומז במבנה התפוח, הסביר החבר, אבל כל ההסברים לא הועילו להניח את רוחו.

למחרת, שאלו הילדים את אביהם איך היה אצל הצדיק. הוא סיפר שקיבל ברכה ואף תפוח מיוחד, וכדי שלא יתבייש שנסע לחינם, הסביר להם את סוד מעלת התפוח. הביטו הילדים בהתרגשות בתפוח הפלאים, והתחילו לריב ביניהם מי יזכה לאכול.

באותו רגע נשמעה דפיקה על דלת הכניסה. פתח האב את הדלת והבחין באדם מעונב ובידו תיק שחור. 'שלום וברכה, הגעתי לבדוק את המצב הכלכלי בבית מטעם לשכת הסעד'. הוא נכנס וראה שהילדים רבים ביניהם על חתיכת תפוח, והבין מכך כי המצב הכלכלי בבית קשה מאוד. 'טוב, אני מסתפק במה שראיתי. אני אמליץ בחום לתת לכם דירת עמידר בהקדם'. אמר ופנה ללכת בלי לבדוק מאומה. ואכן, האישור לא אחר מלבוא! הישועה הגיעה דרך התפוח של האדמו"ר!

הפרנסה משמים, ואינה תלויה כלל במידת ההשתדלות! כמו שכתב הרמב"ן (בראשית לו), שהגזרה אמת והחריצות שקר.

אמר הגאון הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שאם היה לנו המבט הנכון על ההשתדלות והבטחון בה' יתברך, צרות ומריבות רבות היו נמנעות מאיתנו.

למדים אנו מהי כוחה של ההשתדלות, וכמה חשובה היא, שהרי הקב"ה לא מבקש מאיתנו את התוצאה אלא את ההשתדלות שבדרך, יהי רצון שגדע להפנים יסוד חשוב זה, ונגאל מן כל הצרות והייסורים הפרטיים והכלליים אמן שבת שלום ומבורך.

דבר תורה לסעודה שניה

"ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול"
שואל האור החיים הקדוש: מפני מה כפלה התורה ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול וגו' ולא יהיה עוד מבול וגו'. כדי להקדים את התירוצ' נתבונן בסוגיה ממסכת סוטה (י"א.). פרעה הבחין שעם ישראל מתרבה במצרים ופחד שימרדו בו. חרטומי מצרים סיפרו לפרעה שעתיד להיוולד מושיעו של ישראל, והחליט להרוג אותו. אמר: אם אהרוג אותו באש, הרי הקב"ה יעניש אותי מידה כנגד מידה באש. ואם אהרוג אותו בחרב, הרי הקב"ה יעניש אותי מידה כנגד מידה בחרב. לכן החליט להרוג אותו במים, והקב"ה לא יוכל להעניש אותו מידה כנגד מידה, מפני שהקב"ה נשבע שלא יביא שוב פעם מבול. מיד החליט "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו". אומנם פרעה טעה בב' טעויות: א. הוא לא ידע שאומנם על כל העולם כולו הקב"ה נשבע שאינו מביא מבול, אבל על אומה אחת לא נשבע. ב. פרעה לא חשב על אפשרויות נוספות של עונשים במים, כגון שהוא וכל המצרים יטבעו בתוך ים סוף. ועל פי זה, מתרץ האור החיים: עכשיו מובן למה נאמר "ולא יכרת", ואחר כך נאמר "ולא יהיה עוד מבול", מפני שתחילת הפסוק "ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול" הפירוש שלא יביא ה' מבול להכרית את כל העולם, אבל מקצת יביא הקב"ה עליהם מבול אם יחטאו. ונאמר עוד פעם "ולא יהיה" לומר שגם אם חס וחלילה יביא בורא עולם מבול על מקצת האנשים, הארץ עצמה לא תשחת, כמו במבול בימי נח.

דבר תורה לסעודה ראשונה

"והיה לך ולהם לאכלה"
שואלים כאן חכמים: במסכת גיטין (ס"ב.) הורו לנו חז"ל, שאסור לו לאדם לטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: "ונתתי עשב בשדך לבהמתך", ואחר כך: "ואכלת ושבעת" (דברים י"א, ט"ו). מדוע אפוא אומר ה' לנח: "והיה לך ולהם לאכלה", ואינו מקדים את מאכל הבהמה למאכל האדם? ההסבר לדבר נעוץ במדרש על הכתוב: "אדם ובהמה תושיע ה'" (תהלים ל"ו, ז) - אדם בזכות בהמה. לפי מדרש זה, נושע האדם בזכות בעלי החיים, ולכן עליו להקדים את מאכלם למאכל שלו. אולם בדור המבול ידוע, שבעלי החיים ניצלו בזכותו של נח הצדיק. ולפי הדין הקדים אפוא הכתוב בפרשת "נח" את מאכל האדם למאכל הבהמה...

"כל אשר נשמת רוח חיים באפו מכל אשר בחרבה מתו"
אחרי שהמים הלכו וגברו מאוד, התחילה התיבה צפה על פני המים, כמו דבר קל הנמצא על פני הים. וכולם אבדו. הן אלו שבארץ ישראל הן אלו שבחוץ לארץ. חוץ מן הדגים שלא היו בכלל גזרת המבול, וזהו שאומר הכתוב: "מכל אשר בחרבה מתו" שמוכח מכאן שהדגים לא מתו. ואפילו שהמים היו רותחים מאוד, אבל במצולות הים היו פושרים, ושם נמצאו הדגים. (מעם ליעזר)

דבר תורה לסעודה רביעית

שעון חורף
א"י"ה בלילה זה, (לילה בין מוצאי שבת ליום ראשון) מוסיפים שעה נוספת בלילה, ובכך מחליפים אנו לשעון חורף. יש לשים לב שזמן קריאת שמע לדעת המגן אברהם היא מתקדמת בשעה מהרגיל, וסוף זמן קריאת שמע לדעת המג"א בשעה 8:03, ולדעת הגר"א בשעה 8:36 (לפי אופק באר שבע). לכן אדם שרואה שעד שיגיע לברכות קריאת שמע, כבר יעבור זמן קריאת שמע (8:36) ולא יספיק לקרוא בזמנה עם ברכתה, יקרא אותה בזמנה ללא ברכה מפני שאין הברכות מעכבות, ולאחר שיגיע לברכות של שמע יחזור ויקרא אותה עם הברכות אומנם אם ידע שיספיק לקרוא בתוך שלוש שעות מזמן זריחת השמש (כשיטת הגר"א בשעה 8:36), אך לא יספיק לקרוא בתוך זמן זה מעלות השחר (כשיטת המג"א בשעה 8:03), נכון שיקראנה מיד בלי ברכה. ויעשה תנאי ויאמר: "אם הלכה כאומרים שזמן קריאת שמע הוא עד שלוש שעות מעלות השחר, אני מכווין לצאת ידי חובת מצות קריאת שמע בקריאת עכשיו. ואם הלכה כאומרים שזמן קריאת שמע היא עד שלוש שעות מזריחת השמש, תהיה קריאת עתה כקורא בתורה, ואינני רוצה לצאת עכשיו ידי חובה, אלא כשאני אקרא אותה מאוחר יותר עם ברכתה. (הלכה ברורה חלק ד' סימן נ"ח)

דבר תורה לסעודה שלישית

"ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה"
"תניא יסכה זו שרה. ולמה נקרא שמה יסכה? שסכתה ברוח הקודש, דבר אחר שהכל סכין ביופיה" (מגילה יד.)
יש לעיין בדברי חז"ל אלו, מדוע דווקא כשהתורה מזכירה את לידתה של שרה אמנו ע"ה, מצוינת היא בשמה 'יסכה', המלמד על היותה נביאה ובעלת רוח הקודש, ואילו בהמשך הפרשיות מוזכרת היא רק בשמה הידוע 'שרה'. מדוע אין התורה ממשיכה לקרוא שמה "יסכה", שם המורה על גדלות מיוחדת של נבואה ורוח הקודש? כמו כן יש לבאר את שני הפירושים האלו: שסכתה ברוח הקודש, שהכל סכין ביופיה, הנראים לכאורה מנוגדים. אלא הביאור בזה הוא, שאדרבה, מפני שהשם 'יסכה' מרמז בעצם על שתי המשמעויות, לכן דווקא בשעת לידתה, כשהיא עדיין קטנה ניתן להזכיר את מעלתה שהייתה סוכה ברוח הקודש, יחד עם ציון העובדה שהכל סכין ביופיה. שני פירושים אלה מבטאים רק את מעלתה לצד חשיבותה, כאשר אין אחד גורע מהשני. אבל בפרשיות הבאות, כשהתורה מזכירה את שרה בהיותה כבר גדולה בשנים, אין היא נזכרת אלא בשם 'שרה' בלבד. למרות כי היה מקום להדגיש את גדלותה אשר סכתה ברוח הקודש, מכל מקום היות והפירוש המקביל "שהכל סכין ביופיה" אינו נחשב עתה כ'מעלה' לשרה הצדקנית, שהיתה מופלגת בצניעותה ומכוסה תמיד מעיני בני אדם, משום כך לא נזכרה עוד בשם "יסכה", כי אם בשם שרה. (פניני הבן איש חי)

מזל בת חנה
ממוז בת אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

מזל בת חנה
ממוז בת אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

מזל בת חנה
ממוז בת אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

מזל בת חנה
ממוז בת אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

מזל בת חנה
ממוז בת אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

דיון משפחתי עם הרב יצחק זילברשטיין

שו"ת עם הרה"ג הרב אורן נזרית

שמירה על ילדים בזמן תפילה

שאלה: אדם ששומר על ילד קטן או כמה ילדים בזמן התפילה האם חייב לשלם כסף למטפלת שתשמור עליהם. או אינו חייב להפסיד ממון בשביל תפילה בציבור.

תשובה: מי שהוא מטפל בילדים ואין לו מי שישמור על ילדיו, מעיקר הדין רשאי להתפלל ביחידות בביתו, ואינו חייב להוציא הוצאות לשכור מטפלת שתשמור על ילדיו בזמן שיתפלל בציבור. כמו כן אם יש לו קושי גדול מאוד בהשכמה, אינו חייב להשכים להתפלל במנין מוקדם בזמן שאשתו שומרת על ילדיו, כדי שיוכל להתפלל במנין. וראוי שעל כל פנים יתפלל בביתו בשעה שהציבור מתפלל. ובכל אופן כשיודע שלא יוכל להתפלל בציבור אם יקום מאוחר, ראוי מאוד שיתאמץ להשכים להתפלל בציבור בהנף החמה, או שישכור מטפלת לזמן שרגיל להתפלל בו כדי שיתפלל בציבור.

להכניס פלאפון עם דברי תורה לבית הכיסא

שאלה: האם מותר להכניס מכשיר הקלטה אלקטרוני שמוקלטים בו דברי תורה לבית הכיסא?

תשובה: מותר להכניס לבית הכיסא מכשיר הקלטה אלקטרוני או טלפון נייד או מחשב שמוקלטים בזכרונם דברי תורה, כיון שמכוסים הם בשני כיסויים [כיסוי פנימי לזכרון, וכיסוי חיצוני של המכשיר], ומכל שכן כשנותנן בכיסו הם מכוסים בעוד שני כיסויים.

שאלה:

בחור שזכה לשוב בתשובה, פנה אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשאלה הבאה: בסמוך לבית הספר בו למדתי קיימת צרכניה. מדי יום הייתי יוצא בזמן ההפסקה אל הצרכניה כדי לקנות פחית שתיה. כבכל צרכניה, נמכרים שם שני סוגי פחיות: פחית קרה ממקור הפחיות, שמחירה הוא ששה שקלים, ופחית שאינה קרה, שמחירה הוא ארבעה שקלים בלבד. ספמתי עם בעל הצרכניה, שאשלים לו אחת בשבוע, ביום ששי, עבור כל הפחיות שאשקח במשך השבוע.

בכל פעם היה בעל הצרכניה שואל אותי: "לקחת פחיות קרות או חמות?". "חמות", השבתי, ושלמתי לפי תעריף החמות.

האמת הייתה, שהפחיות היו קרות, אך בכל זאת לא שקרתי למוכר... מדוע? - כי לא לקחתי את הפחיות מהמקור המיוחד לפחיות, אלא נטלתי בכל יום פחית אחת מאריות הפחיות החמות, ופשוט הלכתי והטמנתי אותה במקור הקלב, מתחת לשקיות הקלב והשוק... למחרת, הייתי חוזר ושולף את הפחית שהטמנתי אתמול, ונתתי הנחתי פחית חמה חדשה, בשביל מחר...

שאלתי אפוא היא - האם אני צריך להשיב למוכר שני שקלים עבור כל יום, או שמא לא גולתי ממנו דבר, והרי הלכה בידינו: "זה נהנה וזה לא חסר פטור" (בבא קמא כ'.), דהיינו, אמנם אני נהניתי מפחית קרה, אך לא התסרתי למוכר מאומה, ואם כן שמא פטור אני מלשלם?...

תשובה:

בנדאי שקיימת הקפדה מצד בעל הצרכניה שלא ינהגו כן, ולמשל אם הוא יכנס ויראה פחיות שתיה בין שקיות הקלב, יתכן שיבוא לגעור בעובדים שאינם מקפידים על הסדר, וכמו כן הקלחות אורבים לקנות במקום מסדר, כשכל פריט ארוז ומנח במקומו, ואם יראו אי-סדר שפזה, ערכו של המקום יפחת בעיניהם, (ומה יהיה אם עוד כמה בחורים יחליטו לאמץ את השיטה ויטענו: "זה נהנה וזה לא חסר", עד שהפך מקור הקלב למקור פחיות?). ולכן, בנדאי שאין לנהוג כפי שנהג הבחור השואל.

ואם בעל הצרכניה מקפיד שלא ינהגו כן, וישלם וישתמשו במקור שלו עבור צרכים פרטיים, אם כן הרי הוא "חסר", וממילא מחיר הפחית שהתקברה על ידי מקור הצרכניה, הוא כמחיר פחית קרה, ושלם ושלם הבחור את שני השקלים הנוספים עבור כל פחית... (זאת ועוד, שיש לטעון שהמוכר גובה את תוספת המחיר בעד פחית קרה, בשל השקעתו בהקמת המקור והחשמל, ומבחינתו קרר במקור אחר הוא הינו כה, כי גם כאן השקיע והוציא הוצאות עבור שירותו של הקלוח. ולכן בנדאי שהמחיר יהיה גבוה יותר).

לסכום: יש לשלם לבעל הצרכניה את תוספת המחיר, פשוטה של פחית קרה.

שו"ת עם הרה"ג הרב בנימין חותה

הלכות ברכת כהנים

שאלה: האם מותר לכהן מחלל שבת בפרהסיא לשאת כפיו לברכת כהנים. תשובה: אין למחות בכהן מחלל שבת בפרהסיא העולה לברכת כהנים ואפילו שהוא כהן יחידי שם ועונים אחריו אמן, ואם בא לשאול אם רשאי לעלות לברכת כהנים יש להורות לו שלא יעלה.

שאלה: האם יש ענין או מקור למנהג שמכסים האבות את ראש הבנים בטלית בברכת כהנים ומניח האבא ידו על ראשם. תשובה: מנהג טוב הוא ויש לו מקורות חזקים וגם סגולה יש בזה, ויש לזהר שפני הבנים יהיו כלפי הכהנים המברכים ולא שעורף הבנים יהיה כלפי הכהנים.

שאלה: בבית הכנסת בברכת כהנים יש כהן אחד קטן וכהן אחד גדול האם החזן מקריא כהנים.

תשובה: כשיש כהן אחד גדול ואחד קטן או אפילו יש כהן אחד גדול וכמה קטנים אין השליח ציבור מקריא כהנים באופן זה.

שאלה: האם יש לכהן להימנע מלהיות שליח ציבור כיון שהוא מפסיד ברכת כהנים מחמת כן.

תשובה: מעיקר הדין אין איסור אבל ראוי לכתחילה שלא יעלה שליח ציבור כדי שלא יפסיד מצות עשה של ברכת כהנים.

שאלה: כהן שבא לבית הכנסת ממנין אחר והגיע כשהציבור נמצאים באמצע מודים האם ישא כפיו. תשובה: כהן זה יעלה לדוכן לישא כפיו.

דרפואה שלימה

סולטנה
בת פרחא
שמעון יעקב
בן סולטנה

כרבה והצדקה

חיים לוי וב"ב
דוד רבקה
הודיה לוי
אלמוזג לוי
בן שולמית

דרפואה שלימה

זוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
טליה אפרת
בת ענבל שרה

דרפואה שלימה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה מרים
בת רחל

ליזוזג האן

שירה
בת ציפורה

הלכות ברך עלינו

הלכות ברך עלינו

ברכת השנים - ה"גשם" כולל את כל העניינים הגשמיים. אי"ה ביום שלישי בערב ליל ז' במרחשון נתחיל לבקש על הגשמים בתפלת העמידה, ולכן נחזור על הדינים השייכים לזה, בתוספת נוסף.

בקשה על הפרנסה

הרוצה לבקש על פרנסתו מאת ה' יתברך בתוך ברכת השנים, רשאי לעשות כן, רק יזהר בלשונו שתהיה הבקשה מנוסחת היטב ובקצרה. ויוכל להוסיף את בקשתו לפני שמסיים "כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים".

סוף מעשה במחשבה תחילה

יש להזהר מאד שלא יטעה אדם להמשיך בברכת השנים כמנהגו בימות הקיץ (ברכנו), שמלבד מה שבכך הוא בא לידי עון ברכות לבטלה, עוד שיש בזה חסרון בעצם הנהגתו שהוא מזלזל בתפלה עד שאינו שם לבו למה שמוציא בפיו.

השוכח להזכיר גשמים

בגמרא במסכת ברכות (כט.) אמרו, טעה ולא שאל גשמים בברכת השנים, מחזירין אותו. כלומר, אם אדם טעה, ולא הזכיר בקשה על הגשמים בברכת השנים, דינו כדין מי שחיסר ברכה אחת מברכות התפילה, שאין תפילתו תפילה, ועליו לחזור ולהתפלל שנית אם סיים תפילתו בלא שאלת גשמים. וכן פסקו הרמב"ם (פ"י מהלכות תפילה) ומרן השלחן ערוך (סימן קיז.).

אם נזכר ששכח באמצע התפלה לברך על הגשמים

אולם אם נזכר באמצע תפילתו אינו חוזר לראש, אם נזכר באמצע ברכת השנים, יחזור לראש הברכה

ויאמר את הנוסח הנכון לימות הגשמים.

אם נזכר לאחר שכבר אמר את סיום הברכה "כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים ברוך אתה ה'", אז יאמר "למדני חוקיך", ויחזור לראש הברכה לומר אותה כתיקונה.

אם נזכר לאחר שסיים "ברוך אתה ה' מברך השנים", ועדיין לא התחיל בברכת "תקע בשופר גדול", יאמר מיד: "ותן טל ומטר לברכה על כל פני האדמה", וימשיך "תקע בשופר גדול לחרותינו".

אם נזכר לאחר שהתחיל בברכת "תקע בשופר גדול", אז יבקש על הגשמים בברכת שמע קולינו, כלומר, לפני סיום הברכה "כי אתה שומע תפלת כל פה", יאמר "ותן טל ומטר לברכה", וימשיך, "כי אתה שומע תפלת כל פה".

אם נזכר בסיום ברכת "שמע קולינו", כשאמר "כי אתה שומע תפלת כל פה ברוך אתה ה'", ועדיין לא אמר "שומע תפלה", אז יאמר "למדני חוקיך", ויחזור לראש ברכת שמע קולינו, ויזכיר "ותן טל ומטר לברכה".

אם נזכר לאחר שסיים לגמרי את ברכת "שמע קולינו", ועדיין לא התחיל באמירת "רצה", אז יאמר מיד "ותן טל ומטר לברכה על כל פני האדמה", וימשיך באמירת "רצה".

אם נזכר לאחר שהתחיל רצה, יחזור לברכת השנים, ויאמר אותה כתיקונה, וימשיך אחריה את כל סדר התפלה, "תקע בשופר", וכו'.

אם נזכר אחר אמירת יהיו לרצון שאחרי "אלהי נצור" בסיום התפלה, עליו לחזור שוב לראש התפלה, ולהתפלל כראוי בתשומת לב, ולהזכיר שאלת גשמים כדת.

צדיקים במיתתם קרויים חיים

מנן הרב עובדיה זיע"א

נולד בבגדאד, בנם הבכור של יעקב (בן עובדיה) וגורג'יה. הוריו היו בני דודים. נקרא 'עובדיה' על שמו של רבי עבדאללה סומך ועל שם סבו, ו'יוסף' על שמו של רבי יוסף חיים. מאוחר יותר הפך את שמו הפרטי השני לשם משפחתו. כאשר שב הרב לארץ ישראל בתחילה היה שם משפחתו עובדיה, והעובדת הסוציאלית טענה בפניו כי 'עובדיה עובדיה' אינו שם מקובל. כאשר היא ביקשה להוסיף לו את שם המשפחה מזרחי, הודיע לה הרב עובדיה כי שמו הפרטי השני יוסף יהיה גם שם משפחתו. כשהיה בן ארבע, עלתה משפחתו לארץ ישראל, והתיישבה בשכונת בית ישראל בירושלים, שם התפרנסה מחנות המכולת של אביו (בעיראק עבד אביו כצורף).

מצבה הכלכלי של המשפחה היה דחוק, והבן עובדיה נאלץ להתחיל לעבוד בגיל צעיר, הרב עזרא עטיה הגיע אל אביו ושיכנע אותו להחזיר את בנו לישיבה.

למד בתלמוד תורה "בני ציון" שבשכונת הבוכרים. מנעוריו התבלט בכישרונו ובלהיטותו לתורה. את יצירתו הספרותית הראשונה כתב בגיל תשע, הערות בשולי הספר "ראשית חכמה". בשנת תרצ"ג בהיותו בן שתים עשרה, עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף שבעיר העתיקה, לאחר שאביו שוכנע בחשיבות הדבר על ידי רבי צדקה חוצין. באותה שנה כתב את ספרו הראשון ("מחברת העתקת חידות") יחד עם שניים מחבריו. בישיבת פורת יוסף המשיך להשקיע את כל זמנו בלימוד תורה ובכתיבה תורנית. ראש הישיבה, הרב עזרא עטיה, שימש עבורו כאב רוחני. בשנת תרצ"ז, בהיותו בן 18, נשלח על ידי רבי יעקב דואק להעביר במקומו שיעור יומי בבית הכנסת 'אוהל רחל' של עולי פרס בשכונת "בית ישראל". השיעור עסק בהלכה, מתוך ספרו של ה"בן איש חי". בשנת ת"ש בהיותו בן עשרים הוסמך לרבנות ודיינון על ידי הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל. שימש כדיין בבית הדין של העדה הספרדית בירושלים. בתקופה זו כבר התבססה תפיסתו ההלכתית, והוא נהג להשיב לשאלות שהופנו אליו מחוגי הרבנות והדיינות הספרדית בארץ ובפזורה, וכן מאשכנזים ירושלמים. בשנת תש"ד

נשא לאישה את מרגלית, בתו של הרב אברהם הלוי פטאל, מעולי חאלב. עבר למצרים, לבקשתו של הרב עוזיאל, שם היה סגנו של הרב הראשי הרב נחום אפנדי ואב בית דין. במצרים מצא מחויבות דתית חלשה, לא רק בקרב המוני העם, אלא גם בקרב המנהיגות ואף בקרב הרבנים המקומיים. מששב לישראל ממצרים, למד במדרש "בני ציון", אשר בראשו עמד הרב צבי פסח פרנק. בתקופה זו הניאיה אותו אשתו, מרגלית, מלהתמנות לתפקיד ראש ה"בד"ץ של העדה החרדית הספרדית. הוא שימש כדיין בביה"ד האזורי בפתח תקווה. בשנים תש"ד ותש"ז הוציא לאור את שני הכרכים הראשונים של יצירתו המרכזית "יביע אומר" שאלות ותשובות בהלכה, בעיון נרחב. כיהן כדיין בביה"ד האזורי בירושלים, ואח"כ היה לחבר בית הדין הרבני הגדול. בשנת ה'תשכ"ט נבחר לכהן כרב ראשי בתל אביב - יפו, לצד הרב שלמה גורן. בז' בחשוון ה'תשל"ג נבחר לרב הראשי לישראל ולראשון לציון, במקומו של הרב יצחק נסים. בשנות פעילותו כרב ראשי פעל מנן הרב עובדיה במספר עניינים הלכתיים וחברתיים בעלי תהודה ומשמעות לאומית: ביניהם התייר את כל עגונות נעדרי צה"ל במלחמת יום הכיפורים. בשנים תשל"ז-תשנ"ד הוציא שישה כרכים של יחיוה דעת המבוססים על שיעורי הלכה שנתן במסגרת "פנית הלכה" ברדיו קול ישראל, מראשית כהונתו כרבה של תל אביב ועד סוף כהונתו כרב הראשי לישראל. מנן הרב עובדיה החשיב מאוד את הפעילות הדרשנית. הוא ראה בפעילותו הדרשנית נדבך חשוב ב"זיכוי הרבים", ערך שהחשיב במיוחד. במשך שנים העביר בקביעות שיעור בבית הכנסת "היודים" בשכונת הבוכרים בירושלים ולאחר מכן בבית הכנסת מתחת לביתו. שיעורים אלה שודרו בלוויין.

בחול המועד סוכות ה'תשע"ד, בעקבות החמרה במצבו הבריאותי אושפז הרב יוסף בבית החולים הדסה עין כרם. הרב עובדיה יוסף נפטר בבית החולים בג' בחשוון ה'תשע"ד, בגיל 93. נקבר בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

יום שבת ג' חשוון יום הילולתו זיע"א

לפנא שרימה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה

לכרבה והצלחה

חיים לוי זב"ב
רון רבקה
הודיה לוי

לכרבה והצלחה

מרדכי ויפה
מזדנו זב"ב
ליאור ושיד
מזדנו

לכרבה והצלחה

משה ואסתר
חודאדי
אביעד וגל
חודאדי

לכרבה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מיד)
בת דות

